

Colin Young.
Foto: Daniela Vavrova, Koper, september 2009

Festivalski razgovori.
Foto: Daniela Vavrova, Koper, september 2009

VIZUALNA ANTROPOLOGIJA V RAZNOLIKI EVROPI – NAFA 2009 Koper, 7.–11. 9. 2009

Mednarodna konferenca Vizualna antropologija v raznoliki Evropi je potekala na Fakulteti za humanistične študije v Kopru. Pripravila sta jo Nordijska zveza za antropološki film NAFA in Fakulteta za humanistične študije Univerze na Primorskem Koper. V njenem imenu sva bila za organizacijo odgovorna Peter Crawford in avtor pričujočega prispevka. Konferenca je bila razdeljena na dva dogodka: prvi je bil Simpozij o poučevanju vizualne antropologije v Evropi in širše, drugi pa Festival etnografskega filma. Konference in festivala so se poleg članov NAFA udeležili raziskovalci iz enajstih evropskih držav in Irana. Simpozij je bil posvečen dvajsetletnici izdaje zbornika *Poučevanje vizualne antropologije*, ki je leta 1989 v uredništvu Paola Chiozzija izšel v Italiji in utrl pot hitro razvijajoči se vizualni antropologiji. Danes je položaj močno spremenjen zlasti zaradi tehnoloških sprememb tako pri produkciji vizualnih dokumentov kot pri poučevanju z njimi povezanih veščin. Čeprav število programov vizualne etnografije na univerzah narašča, pa se sprašujemo, ali spremenjene okoliščine povzročajo tudi metodološke spremembe pri poučevanju vizualne antropologije in kakšne so te spremembe? To je eno od vprašanj, ki so si jih zastavili tudi udeleženci konference.

Prvi je spregovoril Paolo Chiozzi, ki se je ozrl na nekdanje poučevanje vizualne antropologije v Firencah in ga komentiral z današnjega stališča. Glavni govornik na konferenci je bil Colin Young, upokojeni direktor National Film and Television School iz Beaconsfielda v Veliki Britaniji in izumitelj sintagme *observational cinema*. V svojem prispevku je tematiziral vprašanje, ali sta si antropologija in dokumentarni film kot mož in žena ali kot tujca v postelji? Allison Jablonko je analizirala svoje izkušnje pri poučevanju vizualne antropologije na primeru svoje dolgoletne udeležbe na Poletni šoli vizualnega v Novi Gorici. S svojim prispevkom na mednarodni ravni je več kot simpatično opozorila na

našo poletno šolo. Drugi govorniki, kot na primer Torsten Näser, Paul Henley, Rogers Canals, Rolf Husmann in Lisbet Holtedahh so predstavili programe svojih ustanov (Univerza v Göttingenu, Granada Centre for visual anthropology v Manchesteru) ali svoje izkušnje pri poučevanju v drugih okoljih.

Na festivalu je bilo predvajanih trinideset filmov. Filmom je sledil pogovor z nekaterimi prisotnimi avtorji. Posebna programa festivala sta bila posvečena iranskemu dokumentarnemu filmu in vizualni etnografiji v Sloveniji. Predstavil sem jo spodaj podpisani, govoril sem zlasti o univerzitetnem izobraževanju in Poletni šoli vizualnega v Novi Gorici. Predstavili smo tudi novi film Centra za vizualno etnografijo Fakultete za humanistične študije Univerze na Primorskem, »Delo v solinah«, mladega avtorja Damjana Muhiča. Z referati sta slovensko vizualno antropologijo zastopali še Nadja Valentinčič Furlan s predstavitvijo vizualnega programa v stalni muzejski zbirki Slovenskega etnografskega muzeja in Daniela Vavrova, ki je predstavila tudi svoj film o Enet Yapai, ambonwarski deklici.

V uvodnem govoru na mednarodni konferenci sem spodaj podpisani poudaril zlasti pomen univerzitetnega izobraževanja vizualne antropologije. Problem vidim v neodzivanju antropologov. Običajno se pretvarjajo, da vedo o vizualnem več kot vizualni antropolog in vse se konča v prikazovanju televizijskih dokumentarcev v univerzitetnih učilnicah. Upam, da bo mednarodna konferenca pokazala našemu akademskemu okolju, kako pomembno je poučevanje vizualne antropologije na univerzitetni ravni. Po številnih naporih v tej smeri zaslužimo tudi v Sloveniji univerzitetni program vizualne antropologije, ne samo univerzitetni predmet. To je možno le v sodelovanju med domačimi in tujimi učitelji. Ni skrivnost, da je vizualna antropologija v Sloveniji starejša od neodvisne države.

* Doc. dr. Naško Križnar, univ. dipl. etnol. in arheol., višji znanstveni sodelavec na Inštitutu za slovensko narodopisje pri ZRC SAZU. 1000 Ljubljana, Novi trg 2, E-naslov: nasko@zrc-sazi.si